

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 lutego 2017 r., wydanym w sprawie z powództwa J. P. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Zgierzu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.782,71 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 8 października 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od kwoty 5.500 zł oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 18 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty od kwoty 4.282,71 zł, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, a także ustalił, że rozstrzygnięcie o kosztach procesu opiera się na zasadzie stosunkowego ich rozdzielenia, pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją powód w części oddalającej powództwo co do odsetek ustawowych od kwoty 4.282,71 zł od dnia 8 października 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 18 kwietnia 2016 r., zarzucając naruszenie art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 817 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że datą początkową biegu naliczania odsetek ustawowych od kwoty 4.282,71 zł jest data doręczenia pozwanej pisma zawierającego rozszerzenie powództwa, podczas gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu nakazuje przyjąć, że ową datą początkową, od której powód może żądać zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od wskazanej powyżej kwoty, jest dzień 8 października 2013 r., tj. dzień następujący po dniu wydania decyzji przez zakład ubezpieczeń. W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia w części objętej zaskarżeniem poprzez uwzględnienie powództwa w zaskarżonym zakresie, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna w przeważającej części, natomiast w zakresie żądania odsetek za okres 8 do 11 października 2013 r. podlegała oddaleniu. Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, a poczynione ustalenia Sąd odwoławczy w pełni podziela i przyjmuje za własne, uznając za zbędne powielanie ich w dalszej części uzasadnienia, z tym jedynie uzupełnieniem poczynionym na podstawie kopii pisma powoda z dnia 30 września 2013 r. (k. 17 akt), że pismo to – zgodnie z prezentatą – doręczone zostało pozwanej w dniu 11 października 2013 r. Sąd II instancji zgadza się również z dokonaną przez Sąd meriti oceną prawną dochodzonego przez powoda roszczenia odsetkowego, jeśli chodzi o przyjętą podstawę prawną zasadności w postaci art. 481 k.c., z uwzględnieniem zmiany brzmienia § 2 tego przepisu, dokonanej mocą art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1830), nie dzieląc jednak ostatecznych wyników tej oceny.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Przepis ten nakazuje dłużnikowi płacić odsetki bez względu na przyczyny uchybienia terminowi płatności sumy głównej; już sam fakt opóźnienia przesądza o powstaniu roszczenia odsetkowego po stronie wierzyciela. Okolicznością mającą kluczowe znaczenie dla zastosowania w konkretnym stanie faktycznym dyspozycji art. 481 k.c. jest zatem ustalenie, czy po stronie dłużnika zobowiązania pieniężnego doszło do opóźnienia w jego wykonaniu, co wymaga uprzedniego ustalenia daty wymagalności tego zobowiązania, czyli terminu, w którym powinno ono zostać wykonane przez zobowiązanego (dłużnika). W świetle art. 455 k.c. roszczenie o zapłatę odszkodowania, jako roszczenie pieniężne, w przypadku braku oznaczenia terminu spełnienia świadczenia, staje się wymagalne z chwilą wezwania dłużnika przez wierzyciela do zapłaty.

Należy przyznać rację skarżącemu w zakresie, w jakim zarzuca on Sądowi meriti naruszenie art. 481 § 1 k.c. przez uznanie, że datą początkową biegu naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie co do kwoty 4 282,71 zł (datą wymagalności roszczenia powoda) jest data doręczenia pozwanej pisma zawierającego rozszerzenie powództwa, co Sąd ten uznał za równoznaczne z wezwaniem pozwanej do zapłaty tej kwoty. Sąd nie dostrzegł, że w przedmiotowej sprawie powód już w postępowaniu likwidacyjnym zgłosił pozwanej szkodę w dniu 11 czerwca 2013 r., a następnie w piśmie z dnia 30 września 2013 r. (k. 17 akt), które doręczone zostało do pozwanej w dniu 11 października 2013 r., zażądał wypłaty odszkodowania w określonej kwocie 20.559,44 zł. Uwzględniając fakt, że przeprowadzone postępowanie rozpoznawcze potwierdziło, iż rozmiar rzeczywiście doznanej przez powoda szkody majątkowej wynosił 13.226,71 zł (a po odjęciu wypłaconej wcześniej powodowi kwoty 3.444,00 zł należne świadczenie zamknęło się kwotą 9.782,71 zł), zatem uznać trzeba, że poszkodowany wezwał ubezpieczyciela do zapłaty całej zasadnie dochodzonej należności już pismem z dnia 30 września 2013 r., a tym samym strona pozwana już od dnia następnego pozostawała w opóźnieniu co do spełnienia tego świadczenia. Nie ma też racji skarżący, który oznaczył ten moment na dzień 7 października 2013 r., wysuwając w swej apelacji błędne domniemanie, że decyzja odmowna ubezpieczyciela z tej daty została wydana po doręczeniu pisma z dnia 30 września 2013 r. i stanowiła odpowiedź na zawarte tam wezwanie do zapłaty, podczas gdy w rzeczywistości pismo to dotarło do pozwanej dopiero kilka dni później. W świetle powyższego – wbrew stanowisku Sądu meriti oraz skarżącego – należy stwierdzić, że wymagalność całej zasądzonej na rzecz powoda należności głównej, tj. kwoty 9.782,71 zł przypada na dzień 12 października 2013 r., tj. dzień następny doręczeniu pozwanej wezwania do zapłaty z dnia 30 września 2013 r. i od tego dnia pozwana pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem należnego powodowi świadczenia pieniężnego z tytułu odszkodowania, co – uwzględniając zakres zaskarżenia - uzasadniało zasądzenie na rzecz powoda odsetek za opóźnienie naliczanych od kwoty 4 282,71 zł, począwszy od dnia 12 października 2013 r. do dnia zapłaty.

Z tych wszystkich względów Sąd II instancji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w jego punkcie 1. b. w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powoda odsetki ustawowe liczone od kwoty 4.282,71 zł od dnia 12 października 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, a także w jego punkcie 2. poprzez modyfikację zakresu, w jakim powództwo zostało oddalone; w pozostałej części apelacji nie uwzględniono, a podstawą prawnoprocesową takiego rozstrzygnięcia był art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z art. 100 zd. II k.p.c., uznając, że powód uległ jedynie co do nieznaczonej części swego żądania i zasądzone od pozwanego na jego rzecz kwotę 191,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą złożyła się opłata sądowa od apelacji w kwocie 56,00 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika skarżącego w kwocie 135,00 zł ustalone w oparciu o § 2 pkt 2 w związku z § 10 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).